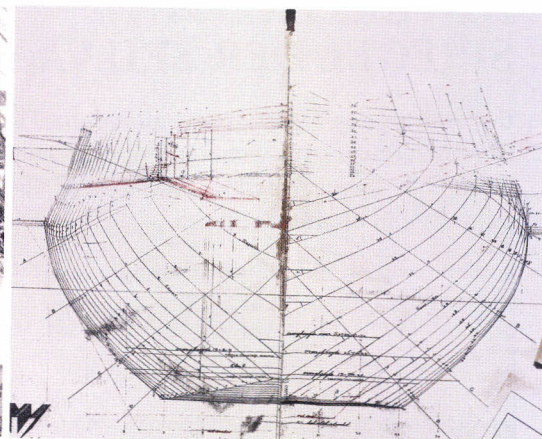

Een verrassend weerzien

Nadat de schokker Octavus bij het Stamboek aanklopte voor een her-aanmelding, bleek er nog heel wat over het schip bekend te zijn. Zo kon Nico Vader van de Schuitenhelling in Broek op Langedijk vertellen hoe hij de spantenvloer had uitgetekend en vervolgens aan de bouw was begonnen.

Nico Vader, nu eigenaar van Vaders Museale Schuitenhelling in Broek op Langedijk werkte vanaf 1970 gedurende 15 jaar bij Scheepsbouwbedrijf Kuijper in Schoorlham. Terugkijkend vindt Nico het bijzonder, dat hij zoveel soorten schepen heeft gebouwd in zijn leven. Van S-spant zeegaande jachten tot platbodems, waaronder schokkers. En dat terwijl Nico alweer jaren bekend staat als de hoeder van akker/polderschuitjes. Vader heeft jaren gestudeerd op de historie van onze inlandse vaartuigen. Meestal alleen door van alles te lezen en te vergelijken. Maar hij heeft ook lang samengewerkt met Pieter Klein (Redactie Internetsite Binnenvaarttaal) en daarnaast ook een flinke periode met Gerrit Schutten, toen die bezig was met zijn onderzoek naar onder andere de Damschuiten. Wij kwamen met Nico in contact na de her-aanmelding bij het Stamboek van de schokker *Octavus*, gebouwd in 1982. In de Spiegel stond in dat jaar in augustus een artikeltje over de tewaterlating.

Londen

De *Octavus* kwam in 2020 weer bij ons in de belangstelling toen we foto's kregen van een "woonschip" in Londen, het bleek om de *Octavus* te gaan. De foto's kwamen van een Engelse verkoopsite. We zochten vervolgens contact met de oud-eigenaar van de bouwwerf, Niek Kuijper, die nog informatie voor ons had over de bouw. De schokker werd in 2023 verkocht aan de huidige eigenaar, die een uitgebreide restauratie startte. Daarna kregen we contact met Nico Vader, die ons nog veel meer wist te vertellen. Hij schrijft: 'In navolging op het verhaal over de Pluut in een vorige Spiegel, wil ik het nu over Schokkers hebben. Uiteindelijk zijn de Punter, Pluut en Hoogaars, samen met diverse op steven gebouwde

vaartuigen, nauw aan elkaar verwant. Zelf houd ik het erop dat Nicolaas Witsen in 1671 het basismodel, de weijschuit al schetste in zijn boek *Scheepsbouw en Bestier*. De weij (of akker)schuit kwam in vele gebieden voor in diverse variaties, kloetend (bomend), roeiend of zeilend voortbewogen, al naargelang het gebruik en gebiedsomstandigheden.'

Schokker van 17 meter

'In 1981 kwam de heer Bakker uit Dordrecht met een zelfgemaakte tekening onder zijn arm bij ons de werf op. Ik heb het over Scheepsbouwbedrijf Kuijper te Schoorlham waar ik tussen 1970 en 1985 woonde en werkte als bedrijfsleider. Wij bouwden overwegend stalen S-spant zeil- en motorjachten naar ontwerp van onder andere Koopmans, Gillissen en Beeldsnijder. De heer Bakker had een schokker van 17 meter getekend en wilde deze door ons laten bouwen. No-nonsense, sterk en met de uitstraling van een werkschip. Het liefst had hij laswerk dat niet gladgeslepen werd. "Liever een goeie las in het zicht dan een weggepoetste slechte."

De bouw van de Schokker Octavus

'Ik vertelde Bakker dat ik in 1977 voor mezelf een schokkertje had gebouwd met het lijnenplan van een zeepunter als uitgangspunt. Dit scheepje bleek goed zeewaardig en zeilde hoog aan de wind. Ik had als berghout een warmgewalste UNP 65 gebruikt en Bakker zei enthousiast, dat wil ik ook, maar dan van UNP 100 met een mas-sief half rond erop. Nadat we het eens werden over de prijs van het casco, werd zijn lijnenplan en de waterverplaatsing nog eens doorgerekend met behulp van mijn planimeter. Ik had daarvoor het spantenraam nauwkeurig op schaal uit-

links: De enorme schokker *Octavus* gaat te water in Schoorlham, 1982

boven: Het doorgerekende lijnenplan dat gemaakt was aan de hand van een schets van de opdrachtgever

gestrookt. Vervolgens werd de spantenvloer 1 op 1 uitgetekend en konden de spanten gebogen en samengesteld worden. Plaatuitslagen maken en de bouw gebeurde ook op traditioneel-ambachtelijke wijze. De bouw van het casco met motor verliep volgens plan en voor het schip te water ging werd ook het schilderwerk gedaan.'

Het belang van een goed archief

'42 Jaar na de tewaterlating kwam onlangs de nieuwe eigenaar naar me toe, via Jan Eissens. Na enig graven in mijn archief vond ik het op schaal gemaakte spantenraam en de motoropstelling. Toen tekenden we nog niet digitaal, maar met de Rotringpen, mallen en strooklatten. Bijzonder leuk om na zoveel jaar weer iets van je hand terug te zien en te weten dat er wederom met liefde voor zal worden gezorgd. We wensen de nieuwe eigenaar en zijn bemanning een behouden vaart.'

Jan Eissens, Stamboekbeheer SSRP
www.ssrp.nl, boekenplank.ssrp.nl
stamboek@ssrp.nl

SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN), gesprekspartner van de overheid.
Administratie: Rita Eissens - van Goor.
Stamboekbeheer: Jan Eissens.
Tel. 050-4094094
E-mail: administratie@ssrp.nl